

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Megelőzés és rehabilitáció (alkohol, drog)

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Szociológia és Szociális Munka
1.3. Intézet	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4. Szakterület	Szociológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Antropológia
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Megelőzés és rehabilitáció (alkohol, drog)			A tantárgy kódja	ALM1412		
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. DÉGI László Csaba egyetemi professor						
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. DÉGI László Csaba egyetemi professor						
2.4. Tanulmányi év	II, III	2.5. Félév	4, 6	2.6. Értékelés módja	K	2.7. Tantárgy típusa	Választható

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összórás szám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					12
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					5
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					12
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórás száma					33
3.8. A félév összórás száma					75
3.9. Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	Angol nyelv - gyakorlati szaknyelvi kurzus, 1 és 2 félévben
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Legalább 75%-os részvétel az előadásokon. Az ismeret elsajátításhoz szükséges: számítógép és internet hozzáférés (elektronikus könyvészet elérése céljából), könyvtári munka, terepen való probléma feltárás és prevenciók terv kidolgozás.
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Legalább 75%-os részvétel a szemináriumokon.

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> Az egyéni, családi, csoportos, közösségi és társadalmi szintű szociális kockázatok csökkentése érdekében végzett azonosítás, információgyűjtés, dokumentálás, értékelés és nyilvántartás, elemzés, értékelés és célzott beavatkozások. Tanácsadás és egyéb szakszerű beavatkozási módszerek családi vagy intézményi környezetben (kórházak, iskolák, büntetés-végrehajtási intézetek, drogpontok, szakosított szociális intézmények stb.) a szociális munka értékeinek és alapelveinek betartásával. A szociális ellátórendszer klienseinek nyújtott megelőző és támogató szolgáltatások és tevékenységek fejlesztése.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> A problémás helyzetek objektív és mind elméleti, mind gyakorlati szempontból megalapozott megközelítése, a hatékony megoldás érdekében, a szociális munka értékeinek és alapelveinek betartásával. A hatékony csapatmunka technikáinak alkalmazása transzdiszciplináris csapatban, különböző hierarchikus szinteken, szervezeten belül és szervezetek között.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri...
Képességek	A hallgató képes...
Felelős és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni...

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

<p>7.1 A tantárgy általános célkitűzése</p>	<p>A kurzus alap gondolata, hogy a drogfogyasztás adaptációs problémaként kezelhető. Választ keresünk arra, hogy miért terjed nálunk is a kábítószer. Az információk az egészséges életmódra vonatkoznak, a veszélyekről józanul tájékoztatnak és ismertetik a jelenséggel kapcsolatos társadalmi háttértényezőket. Rámutatunk arra, hogy a jelenség leghatékonyabb kezelése a megelőzés. A tantárgy célja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A diákok megértsék a szenvedélybetegségek pszichológiai hátterét. • Megismerjék a szerfüggőség fogalmi keretét. • Tájékozódjanak a szenvedélybetegségek fajtái között. • Felismerjék a veszélyeztető tényezőket és veszélyeztetett csoportokat. • Szociális munkásként segítséget tudjanak nyújtani a függőségek megelőzésében és kezelésében.
<p>7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései</p>	<ul style="list-style-type: none"> • a droproblémákkal kapcsolatos fogalmak helyes használata • a droproblémákat kiváltó kockázati tényezők ismerete • a droproblémákat megelőző védő tényezők ismerete • az ismeretek gyakorlatba való átültetése, kezelési tervek kidolgozása • felismerni a függőségi típusokat • megkülönböztetni a főbb pszichoaktív szereket • megismerni az alkohol betegség jellemzői, következményeit • alkohollal kapcsolatos problémák ismerete • a dohányzással kapcsolatos problémák felismerése • tisztában lenni a drogokhasználatának emberi, társadalmi következményeivel • a prevenció fogalmának ismerete • prevenció modell összeállítása és kivitelezése • a gyógyítás elméleti megközelítése • a gyógyítási folyamat ismerete • a rehabilitációs lánc fogalmának ismerete

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>1. Fogalom meghatározás: függőség, addikció, tolerancia</p>		
<p>2. A szerfüggőség és a szerekkel való visszaélés okai: Társadalmi tényezők, Családi tényezők, Személyiségbeli tényezők</p>	<ul style="list-style-type: none"> - előadás - problématisztázás - kiscsoportos gyakorlatok 	
<p>3-4-5. Alkoholológiai alapismeretek</p> <ul style="list-style-type: none"> - A veszélyeztető tényezők szerepe az alkoholizmus kialakulásában - Az alkoholhoz való viszony és az alkoholizmus meghatározása - Az alkoholizmus szövődményei 	<ul style="list-style-type: none"> - tréningmódszerek - filmek elemzése - terep-beszámoló 	-

<p>- Alkoholizmus és család</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az alkoholista feleség • A szülői alkoholizmus hatása a gyermekekre <p>-Az alkoholistákhoz való viszonyulás és szociális munka</p>		
<p>6. A dohányzás problematikája</p>		
<p>7-8-9. A drogfogyasztás problematikája</p> <ul style="list-style-type: none"> • A drogfogyasztás kialakulása • A drogfogyasztás predispozíciói • Drog és család • A drogos karrier • A drogfogyasztáshoz társuló kóros állapotok • A drogfogyasztás felismerése • Drog és törvény • Fontosabb drogtípusok<ul style="list-style-type: none"> o Depresszánsok o Stimulánsok • Hallucinogének • Elsősegély nyújtás szerhatás esetén		
<p>10. Nem anyaghoz kötődő szenvedélyek</p>		
<p>11-12. A Megelőzés lehetőségei</p> <ul style="list-style-type: none"> • A megelőzés fogalma • A megelőzés szintjei • A megelőzés tervszerűsítése • Prevenációs modellek		
<p>13- 14. GYÓGYÍTÁS ÉS UTÓKEZELÉS</p> <ul style="list-style-type: none"> • A gyógyítás és utókezelés elméleti alapjai • A szerfüggőkkel való segítőmunka szakaszai		
<p>Könyvészet: Alapkönyvészet: European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2024), European Drug Report 2024: Trends and Developments, https://www.emcdda.europa.eu/publications/european-drug-report/2024_en Albert-Lőrincz, E. (2020). Addiktív magatartás-egészségmagatartás: drogfogyasztás és megelőzése, Presa Universitară Clujeană. https://libraria.ubbcluj.ro/produs/addiktiv-magatartas-egeszsegmagatartas-drogfogyasztas-es-megelozese/ ALBERT-LŐRINCZ E. (2019): Az iskola szerepe az egészségmegőrzésben, Editura Universitara Clujană, ISBN 978-606-37-0433-8. (270 p.) ALBERT-LŐRINCZ ENIKŐ, (2004), Önpusztító lázadás, A drogfogyasztás, mint kóros viselkedésminta, Scientia Kd., Kolozsvár DEMETROVICS ZS., (2007), Az addiktológia alapjai I., ELTE Eötvös kiadó, Budapest DEMETROVICS ZS., (2009), Az addiktológia alapjai, II. ELTE Eötvös kiadó, Budapest DEMETROVICS ZS., (2009), Az addiktológia alapjai, III. ELTE Eötvös kiadó, Budapest</p>		

DEMETROVICS ZS., (2010), Az addiktológia alapjai, IV. ELTE Eötvös kiadó, Budapest
DUNĂREANU, I.D., (2000), Moartea Albă, Editura Academprint
FRÜST Zs.,Wengler T., (2000), A kábítószeranúzus orvosi, jogi és társadalmi vonásközöségei? Medicina, Budapest
KELEMEN G., (2011), Átlendülés, Vázlatok a reflektív klinikai szociális munkához, Animula
NÉMETH, A., GEREVICH, J., (2000), Addikciók, Medicina Könyvkiadó Budapest
RÁCZ, J.,szerk., (2002), Addiktológiai konzultáció a gyakorlatban, Kisdó Kék Pont Drogonkonzultációs Központ, Budapest
RÁCZ, J.,szerk., (2000), A droggérdésről őszintén, B+V Lap-és Könyvkiadó Kft., Bp.
STEPHEN J. BAHR , JOHN P. HOFFMANN (2015): Social Scientific Theories of Drug Use, Abuse, and Addiction. in Henry H. Brownstein Editor(s): The Handbook of Drugs and Society, 197/217. Online ISBN:9781118726761 |DOI:10.1002/9781118726761
SERVAIS ERNEST, Prévention drogues, Ed. Labor, Bruxelles, 1990
<https://archives.drugabuse.gov/sites/default/files/monograph30.pdf>

Ajánlott könyvészet:

BAYER, I., (2000), A drogok történelme, Aranyhal kiadó, Budapest, (379-391)
BÁCSKAI, E., GEREVICH, J., (1997), Ifjúság és drogfogyasztás, Drogmegelőzési Módszertani Központ és Ambulancia, Budapest,
CAMPBELL, R., (1999), Óvjuk őket! Gyermekünk kábítószer veszélyben, Harmat kiadó, Budapest,
EARLEYWINE, M., (2004), Marihuána, a tudomány álláspontja, Edge, Budapest,
LEVENDEL, L., MEZEI, Á., (1972), Az alkoholista beteg személyisége, Akadémiai Kiadó, Budapest.
BUDA, B., (1995), Szenvedélyeink, Sub Rosa Kd., Bp.
BUDA, B., (1992), Az alkoholológia távlatai, Budapest, 1992,
RÁCZ, J., (1988), A drogfogyasztó magatartás, Medicina, Budapest. RÁCZ, J.,szerk., (1995), Addiktológiai szöveggyűjtemény, HITE, Budapest.
RÁCZ, J., (1988), A drogfogyasztó magatartás, Medicina, Budapest.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Könyvészet - lásd a fentieket Opcionális források: Román Nemzeti Droghellenes Ügynökség: www.ana.gov.ro Magyar Nemzeti Drog Fókuszpont: https://drogfokuszpont.hu/		

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

Terepen való tájékozódás, kockázati tényezők felmérése, segítségnyújtás drogfogyasztás esetén, prevenció programok levezetése.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	aktív részvétel	Félévi ellenőrzés módja írásbeli vizsga Az elbírálás figyelembe veszi, hogy a diák mennyire képes az elméleti anyagot gyakorlati helyzetek megoldására alkalmazni.	50%
	Írásbeli vizsga		
10.5 Szeminárium / Labor	Szemináriumi tevékenység	-	50%
	Választott téma bemutatása		
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			

- A vizsga letételéhez: a hallgatónak legalább 5 pontot kell szereznie, max. 10.
- Az írásbeli vizsga 50%-a a végső jegynek. Az írásbeli vizsga időpontja közös egyeztetés tárgya a hivatalos nyári vizsgaidőszak előtt.
- Az írásbeli vizsgákon szükséges az átmenő jegyet (5-ös) megszerezni.
- Pótlási lehetőség nincs; kivételt jelentenek a betegségi, fogyatékosági állapotok és az igazolt tanulmányi utak, illetve az egyetemi szabályzatokban rögzített más személyes helyzetek.
- Követni a plágiumellenes szabályzat betartását, valamint a BBTE Tudományos Tanácsának álláspontját a mesterséges intelligencia felhasználásával kapcsolatban.
- A másolás vagy különböző forrásokból való kompilálás (fel nem tüntetett forrásokból való használat, tartalmi összeállítás saját név alatt) maga után vonja a vizsgáról való kizárást, illetve a házi feladatok-referátumok semmisnek nyilvánítását.
- Plagizálás esetében a hallgató maradéktalanul elveszíti az illető feladat, tevékenység elvégzését megillető pontszámot.
- A vizsgán való csalás, a vizsgáról való azonnali kizárást jelenti.
- Az óvásokat a vizsgajegyek kifüggesztését követő 48 órán belül fogadom e-mailben vagy személyesen, a fogadóóra keretében.

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							

Kitöltés időpontja:
2025. 09. 06.

Előadás felelőse:
Dr. DÉGI László Csaba

Szeminárium felelőse:
Dr. DÉGI László Csaba

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többi, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

**sociologie &
asistență socială**
Universitatea Babeş-Bolyai

B-dul 21 Dec. 1989 nr. 128
Cluj-Napoca 400604

+40-246-42.46.74
+40-264-41.99.58

secretariat.socasis@ubbcluj.ro
socasis.ubbcluj.ro

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 09. 16.

Intézetigazgató:

Dr. LÁSZLÓ Éva